

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
36 Гж.395/2021
04.02.2021. године
Н и ш

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија Добриле Здравковић, председника већа, Снежане Тодоровић и Зорана Стаменковића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из села В, против тужених ЈП „ББ“ Београд, чији је пуномоћник ВВ, адвокат из Пирота, и Републике Србије, чији је заступник Државно правобранилаштво - Одељење у Нишу, ради утврђења права својине, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Пироту 6 П.бр.185/19 од 23.11.2020. године, на седници већа одржаној дана 04.02.2021. године донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Пироту 6 П.бр.185/19 од 23.11.2020. године, и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је по основу градње стекао својину на грађевинском објекту површине 210 квм и на кп.бр.хх2/6 КО В, а да су тужени стекли својину на кп.бр.ххх8 КО В, површине 1.880 квм под боровом шумом, да ова пресуда служи као правни основ ради укњижења тужиоца као власника парцеле на кп.бр.хх2/6, а тужених као власника кп.бр.ххх8 у јавне књиге, као и да су дужни да трпе и дозволе међусобно укњижење, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан

је тужилац да надокнади туженима трошкове парничног поступка у укупном износу од 62.450,00 динара, од чега туженој Републици Србији износ од 12.000,00 динара а туженом ЈП „ББ“ износ од 50.450,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац, побијајући је у целисти, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са предлогом да је Апелациони суд укине и врати предмет првостепеном суду на поновно одлучивање или да је преиначи у смислу жалбених навода.

Испитујући првостепену пресуду у смислу чл. 386. Закона о парничном поступку, Апелациони суд је нашао да је жалба тужиоца основана.

Побијана пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка из чл. 374 ст. 2 тач. 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које Апелациони суд пази по службеној дужности. Међутим, учињена је битна повреда из тачке 12. наведене законске одредбе, на коју се основано указује жалбом тужиоца, јер су разлози о битним чињеницама нејасни и противречни, услед чега је и чињенично стање остало погрешно и непотпуно утврђено тако се одлука не може испитати. Осим тога, погрешно је примењено и материјално право, о чему овај суд такође води рачуна по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је првостепени суд засновао своју одлуку, тужилац је са својим сада пок. оцем ГГ током 1992. године саградио објекат за смештај стоке поврине 210 квм на кп.бр.хх2/6 КО В, површине 1.055 квм, по култури пашњак 7. класе, која је у својини тужене Републике Србије, а чији је корисник тужени ЈП „ББ“. Тужилац је у државини изграђеног објекта и парцеле. Тужилац је власник кп.бр.хх8 КО В, површине 1.880 квм, по култури пашњак 6. класе, на којој се према налазу вештака налазе засади црног бора, старости око 25 година, и која је у току 1992. године представљала енклаву у оквиру државних површина, односно граничила се са земљиштем које је припадало Шумском газдинству ДД, Хидроелектрани „БЂ“ и Граду Пироту. Тужилац тврди да је услед

изградње акумулационог језера „ЂЂ“ потопљено његово домаћинство, укључујући и објекат за чување стоке, па пошто се његова породица искључиво бави сточарством и тада је имала 120 оваца, постигао је усмени договор о размени парцела са тадашњим директором Шумског газдинства ДД, према коме је његова кп.бр.ххх8 припала туженом ЈП „ББ“, у оквиру кога послује ово шумско газдинство, док је тужиоцу припала кп.бр.хх2/6. Правни посао размене парцела никада није закључен у писменој форми, али су тужилац и његов правни претходник ступили у државину кп.бр.хх2/6 и уз сагласност директора Шумског газдинства изградили објекат, и од тада несметано држе и користе парцелу. Такође, према тврдњи тужиоца, шумско газдинство је након размене извршило пошумљавање кп.бр.ххх8 садницама црног бора. Према извештају Пореске управе, вредност кп.бр.хх2/6 је 6,50 дин/квм, вредност кп.бр.ххх8 је процењена на 11,70 дин/квм, док је према налазу вештака објекат на кп.бр.хх2/6 процењен на износ од 19.080,00 евра. Представница туженог ЈП „ББ“ је приликом саслушања на рочишту оспорила да је дошло до размене земљишта, али је учинила неспорним да је отисак штамбиља овог туженог на писменом захтеву тужиоца за размену парцела од 18.07.1992. године аутентичан. Такође је навела да јој није познато да ли је Шумско газдинство садило саднице бора на кп.бр.ххх8, али да се то може проверити, што у даљем току поступка није учињено.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да нису испуњени услови за размену земљишта које предвиђају одредбе члана 98. важећег Закона о шумама и одредбе Упутства о поступку замене шуме или шумског земљишта у јавној својини Републике Србије чији је корисник ЈП „ББ“ бр. 20919/2015 од 21.12.2015. године.

Овакав закључак се за сада не може прихватити.

Битна повреда парничног поступка из чл. 374. ст.2 тач.12. ЗПП, а у вези са њом и погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање се састоји у томе што је првостепени суд прихватио исказ представника туженог „ББ“, ЕЕ да замена земљишта није извршена, али није ценио да није оспорила да је захтев тужиоца за замену од 18.07.1992. године примљен од стране овог туженог. Имајући у виду да је

подношењем захтева од тог датума тужилац иницирао размену непокретности, овај тужени није пружио доказе да ли је и какве радње предузео по овом захтеву, да ли је водио поступак и који је био његов исход, тако да се не може прихватити закључак да размена није извршена, имајући у виду да је тужени јавно предузеће које је дужно да поступа по захтевима станака, да спроведе поступак и донесе одлуку у складу са законом. Терет доказивања ових чињеница је на туженом, јер је тужилац пружио доказ да му је поднео писмени захтев. У вези са тим, првостепени суд није ценио да ли је, у случају да је формална одлука изостала, ипак дошло до размене у некој другој форми, обзиром на исказе тужиоца и сведока ЖЖ и ЗЗ, према којима је тај правни посао договорен са тадашњим директором Шумског газдинства.

Жалбеним наводима се основано истиче да је првостепена пресуда донета на основу погрешне примене материјалног права, о којој повреди овај суд и иначе води рачуна по службеној дужности, јер је на конкретну чињеничну ситуацију применио одредбе члана 98. важећег Закона о шумама (Сл. Гласник РС бр.30/2010 и др.), који је ступио на снагу 15.05.2010. године, и Упутство о поступку замене шума или шумског земљишта у јавној својини РС чији је корисник ЈП „ББ“ бр. 20919 од 21.12.2015. године, а није применио одредбе закона који је важио у време када је изграђен објекат на кп.бр.ххб, на који период се односе докази о размени, а то су одредбе Закона о шумама (Сл. гласник РС бр.46/91 и др.), који је ову материју регулисао одредбама члана 75. Имајући у виду да ова два закона не регулишу поступак замене шума на идентичан начин, осим већ наведених недостатака, у овом делу због погрешне примене материјалног права овај суд налази да ни чињенично стање није правилно утврђено.

Осим наведеног, није цењен ни исказ вештака шумарске струке према коме је у време изградње објекта парцела тужиоца била енклава у оквиру државних површина, тако да ни у том делу није јасан закључак да нису испуњени услови за замену парцела. Изостала је и оцена исказа тужиоца да је након замене шумско газдинство на кп.бр.ххх8 засадило шуму, која је у сагласности са налазом вештака и налазом комисије туженог, према којима иста делимично пошумљена садницама црног бора, старости око 25 година, што значи да је њихова садња обављена недуго након

изградње објекта на кп.бр.хх2/6. Нису прибављени ни подаци из евиденције туженог „ББ” о томе да ли је вршено пошумљавање на кп.бр.ххх8.

Није правилно цењен ни исказ тужиоца, према коме је до размене дошло у околностима изградње хидроелектране „ЂЂ” када је његово целокупно домаћинство потопљено пуњењем вештачког језера и да је тада остао без објекта за смештај стоке, због чега је извршио замену која је предмет овог спора. Није цењено ни да ли је потапањем домаћинства повређено његово право на имовину, загарантовано одредбом члана 58. Устава РС, као ни то да се тужилац бави искључиво пољопривредом, те му је објекат за смештај стоке неопходан за обављање пољопривредне производње, и сходно томе да ли је замену на којој заснива тужбени захтев извршио у стању нужде, ради решавања питања која су од егзистенцијалног значаја за њега. Притом, тужени ЈП „ББ” је јавно предузеће које располаже свим потребним кадровским и материјалним капацитетима за решавање имовинских питања док је тужилац пољопривредник који не мора да поседује специфична знања за обављање правних послова. У вези са тим, уопште није цењено ни то да је државина тужиоца и његовог правног претходника на кп.бр.хх2/6 и објекту који су изградили била неометана, јер тужени нису пружили доказ да су покренули било какав поступак против тужиоца ради ступања у државину ове парцеле и уклањања објекта за који тврде да је изграђен без њихове сагласности. Притом, општепозната је чињеница да тужени „ББ” обавља своју делатност преко шумара – лугара који редовно обилазе терен тако да није могуће да је овом туженом било непознато да је тужилац изградио објекат на земљишту чији је овај тужени корисник. Сходно томе, ни закључак првостепеног суда да размена није извршена и да је тужилац несавестан градитељ се за сада не може прихватити.

Одлучујући о жалби у погледу пасивне легитимације тужених, овај суд налази да је првостепени суд правилно утврдио да је само тужена Република Србија у јавним књигама уписана као власник кп.бр.хх2/6, те да у спору за утврђење права својине само она има пасивну легитимацију у спору. Међутим, како је тужени ЈП „ББ” уписан као корисник ове парцеле, то је исти пасивно легитимисан у погледу захтева за утврђење права коришћења, као права ужег од права својине.

Из наведених разлога, првостепена пресуда је морала бити укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. У поновном поступку, првостепени суд ће потпуно и правилно утврдити чињенично стање, при чему ће имати у виду и предње наводе. Када потпуно и правилно утврди чињенично стање и отклони напред наведене битне повреде парничног поступка, на исто ће правилно применити материјално право и поново одлучити о тужбеном захтеву, водећи рачуна о осталим жалбеним наводима и имајући нарочито у виду правило о терету доказивања, а за своју одлуку даће јасне и ваљане разлоге.

Укинута је и одлука о трошковима поступка, јер зависи од одлуке о главној ствари.

Из напред изложених разлога, применом чл. 391. и 392. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 04.02.2021. године, 36 Гж.395/2021

Записничар – судијски помоћник

Иван Васиљковић

Председник већа – судија

Добрила Здравковић